

Huvudman

Uppvidinge kommun
info@uppvidinge.se

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Uppvidinge lärcenter i Uppvidinge kommun

---

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Uppvidinge kommun att senast **2022-11-01** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister gällande utredning om särskilt stöd, särskilt stöd i form av anpassad studiegång, elevers medverkan i utarbetandet av ordningsregler och elevers medverkan i uppföljning av planen mot kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Uppvidinge kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Uppvidinge kommun ska vidta följande åtgärder

Utredning om särskilt stöd

1. Se till att rektorn, för varje anmälan som inkommer om att en elev befaras att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller trots att stöd har getts i form av extra anpassningar, startar en utredning om elevens behov av särskilt stöd. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden den 10 juni 2022 – 25 oktober 2022 och vilket datum en utredning har startats

för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).

Särskilt stöd i form av anpassad studiegång

1. Se till att upphöra med att ange anpassad studiegång som särskilt stöd i åtgärdsprogram (3 kap. 7-8 och 12 §§ skollagen samt 9 kap. gymnasieförordningen [2010:2039]).

Elevs medverkan i utarbetandet av ordningsregler

1. Se till att skolenhetens ordningsregler utarbetas under medverkan av eleverna (5 kap. 5 § skollagen).

Elevs medverkan i arbetet med plan mot kränkande behandling

1. Se till att skolenhetens plan mot kränkande behandling upprättas, följs upp och ses över under medverkan av eleverna (2 § förordning om barns och elevs deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling [2006:1083]).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Uppvidinge kommun en anmärkning avseende brister rörande åtgärdsprogrammets innehåll, plan mot kränkande behandling samt anmälan vid misstanke om kränkande behandling. Uppvidinge kommun ska senast **2022-11-01** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 2 skollagen från att ingripa mot Uppvidinge kommun avseende brister rörande undervisning av legitimerade och behöriga lärare samt studiehandledning på modersmålet. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar, anmälan till rektorn då extra anpassningar inte räcker till, samråd med elevhälsan vid utredning om särskilt stöd, beslut om åtgärdsprogram efter utredning och information

om överklagande, introduktionsprogram, beslut om betyg när lärare inte är legitimerad, utfärdande av gymnasieintyg, regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen och grundläggande förutsättningar för skolenheten.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2022 inlett en tillsyn av Uppvidinge lärcenter i Uppvidinge kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Uppvidinge lärcenter följer gällande bestämmelser om eleverna ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare, extra anpassningar och särskilt stöd, beslut om betyg när lärare inte är legitimerad, utfärdande av gymnasieintyg, trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling, introduktionsprogram och grundläggande förutsättningar för skolenheten.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsbesök den 26–27 april 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. aktuella åtgärdsprogram och plan mot kränkande behandling. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Utredning om särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med personal inom elevhälsan och rektorn framkommer att rektorn inte alltid startar en utredning efter att en lärare anmält att en elev befaras att inte nå kunskapskraven trots extra anpassningar. Personal inom elevhälsan uppger i intervju att alla anmälningar från lärare som misstänker att en elev inte kommer att nå kraven trots extra anpassningar lyfts på ett möte med elevhälsoteamet och elevens mentor. På mötet fattas beslut om att antingen starta en utredning eller om

att fortsätta arbeta med extra anpassningar. Rektorn bekräftar i intervju att alla anmälningar lyfts på möte med elevhälsoteamet men uppger att en hel del anmälningar skickas tillbaka till lärarna för att underlaget anses vara för dåligt. Vidare uppger rektorn att beslut fattas inom elevhälsoteamet om att en utredning ska eller inte ska startas efter att en anmälan kommit in. Då beslut tas om att inte starta en utredning efter anmälan, tas beslut om att fortsätta med extra anpassningar.

Rättslig reglering

Enligt 3 kap. 7 § skollagen ska rektorn se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds då det inkommit en anmälan om att en elev befaras att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 § skollagen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens arbete med att utreda behov av särskilt stöd inte uppfyller författningarnas krav. Av Skolinspektionens utredning framgår att rektorn inte alltid startar en utredning om särskilt stöd då en lärare anmält att en elev befaras att inte nå kunskapskraven trots extra anpassningar.

Särskilt stöd i form av anpassad studiegång

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår att några åtgärdsprogram innehåller *anpassad studiegång* som särskilt stöd för elever som går introduktionsprogrammet individuellt alternativ. De aktuella åtgärdsprogrammen har enligt personal inom elevhälsan och rektorn utarbetats av specialpedagogen och beslutats av rektorn. I intervju med specialpedagogen framkommer att anpassad studiegång beslutats för elever som är i behov av att varva undervisning i teoretiska ämnen med insatser så som praktik. Av åtgärdsprogrammen framgår att eleverna i båda fallen sammanlagt har minst 23 timmars studier i veckan (heltid).

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. Enligt 3 kap. 8 § skollagen får särskilt stöd ges i stället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning. Enligt 3 kap. 12 § skollagen får det särskilda stödet för en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan innebära avvikelser från timplan och de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång), om det särskilda stödet inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar. Stödåtgärder i gymnasieskolan regleras även i 9 kapitlet gymnasieförordningen. Enligt 9 kap. 6 § gymnasieförordningen kan en elev i gymnasieskolan

befrias från undervisning i en eller flera kurser eller gymnasiearbetet om eleven önskar det och har påtagliga studiesvårigheter som inte kan lösas på något annat sätt. Reducerat program beslutas inom ett åtgärdsprogram.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans beslut om och anordnande av särskilt stöd i form av anpassad studiegång inte är i överensstämmelse med skollagen. Av Skolinspektionens utredning framgår att det i några aktuella åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av har beslutats om särskilt stöd i form av anpassad studiegång för elever på introduktionsprogrammet individuellt alternativ. Detta trots att särskilt stöd i form av anpassad studiegång inte är tillämpligt för elever i gymnasieskolan.

Elevers medverkan i utarbetandet av ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med samtliga elever och lärare framkommer att det råder god studiero på skolan, något som även observerades av Skolinspektionen under skolbesöket. Vad gäller ordningsregler uppger såväl elever, lärare som rektorn att nuvarande elever inte medverkat i utarbetandet av dessa. Samtliga elever uppger i intervju att de känner till skolans ordningsregler, då lärare presenterat dessa för dem, men att de inte medverkat i framtagandet av ordningsreglerna. Samtliga lärare och rektorn uppger i intervju att tidigare elever, men inte de nuvarande eleverna på skolenheten, har medverkat i utarbetandet av ordningsreglerna, men att dessa presenterats för dem för kännedom.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 5 § skollagen framgår det att det ska finnas ordningsregler för varje skolenhet. Ordningsreglerna ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Det är rektor som fattar beslut om ordningsregler.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens arbete med ordningsregler inte uppfyller författningarnas krav. Av Skolinspektionens utredning framgår att skolan har ordningsregler men att de inte har utarbetats under medverkan av elever.

Elevers medverkan i arbetet med plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I inkommen dokumentation och intervjuer med elever, lärare och rektorn framkommer att eleverna inte har deltagit i arbetet med skolenhetens plan mot kränkande behandling. Skolinspektionen har tagit del av Uppvidinge kommuns plan mot kränkande behandling för Uppvidinge lärcenter - benämnd *Likabehandlingsplan, plan mot kränkande behandling och plan mot hedersrelaterat våld*. Samtliga elever

uppgger i intervjuer att de känner till skolans plan mot kränkande behandling men att de inte fått vara med i arbetet med planen. Samtliga lärare och rektorn uppgger att planen revideras inför varje läsår av en grupp lärare men att eleverna inte deltar i detta arbete utan får den färdiga planen presenterad för sig av lärarna. En lärare uppgger dock att tidigare elever på skolan deltagit i revideringen av planen men inte dagens elever.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 6 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Enligt 6 kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av 2 § förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att en sådan plan som avses i 6 kap. 8 § skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att arbetet med planen för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever (plan mot kränkande behandling) inte uppfyller författningarnas krav. Av Skolinspektionens utredning framgår att eleverna inte medverkat i arbetet med skolans plan mot kränkande behandling.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Uppvidinge kommuns verksamhet vid Uppvidinge lärcenter uppfyller inte författningarnas krav vad gäller utredning om särskilt stöd, särskilt stöd i form av anpassad studiegång, elevers medverkan i utarbetandet av ordningsregler och elevers medverkan i arbetet med planen mot kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Uppvidinge kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Åtgärdsprogrammets innehåll

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I inkommen dokumentation och intervjuer med personal inom elevhälsan och rektorn framkommer att de vid tillsynstillfället aktuella åtgärdsprogrammen saknar datum och uppgift om vem som är ansvarig för uppföljning av det särskilda stödet. I de aktuella åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av finns elevens behov av särskilt stöd beskrivet. Det framgår även av åtgärdsprogrammen att elev och vårdnadshavare fått ta del av detta. Däremot saknas ansvarig personal och datum för uppföljning av åtgärdsprogrammen. I intervju med specialpedagog som ansvarar för utredning och upprättande av åtgärdsprogram vid skolenheten samt med rektorn framkommer att elevens mentor kontinuerligt följer upp det särskilda stödet, men att detta inte anges i åtgärdsprogrammen och därför inte framgår av dessa.

I inkommen dokumentation och intervju med rektorn framkommer vidare att flera aktuella åtgärdsprogram saknar aktuellt utvärderingsdatum. Flera aktuella åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av innehåller ett utvärderingsdatum som redan har passerat. Rektorn uppger i samband med komplettering att åtgärdsprogrammen har utvärderats det datum som anges på åtgärdsprogrammen, att någon förändring av det särskilda stödet inte gjorts och att nytt utvärderingsdatum har bestämts. Rektorn uppger vidare att åtgärdsprogrammen dock inte har uppdaterats med de nya utvärderingsdatumen.

Rättslig reglering

Enligt 3 kap. 9 § skollagen ska det av ett åtgärdsprogram framgå vilket behov av särskilt stöd en elev har och hur stödet ska tillgodoses. Det ska också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att de vid tillsynstillfället aktuella åtgärdsprogrammen inte fullt ut uppfyller författningarnas krav. Av Skolinspektionens utredning framgår att åtgärdsprogrammen saknar datum och uppgift om vem som är ansvarig för uppföljning av det särskilda stödet. Vidare framgår av utredningen att flera åtgärdsprogram saknar aktuellt utvärderingsdatum.

Innehållet i skolenhetens plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I inkommen dokumentation och intervjuer med lärare och rektorn framkommer att planen mot kränkande behandling för skolenheten inte innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder genomförts. Skolinspektionen har tagit del av och granskat Uppvidinge kommuns plan mot kränkande behandling för Uppvidinge lärcenter - benämnd *Likabehandlingsplan, plan mot kränkande behandling och plan mot hedersrelaterat våld*. I planen finns inte någon redogörelse för de åtgärder mot kränkande behandling som genomförts under föregående år, vilket bekräftas av lärare och rektorn i intervju. Lärare och rektorn uppger att planen revideras inför varje läsår av en grupp lärare och att nya åtgärder då tas fram men att föregående års åtgärder inte redovisas i den reviderade planen.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 6 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Enligt 6 kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens plan för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever (plan mot kränkande behandling) inte fullt ut uppfyller författningarnas krav. Av Skolinspektionens utredning framgår att skolenhetens plan mot kränkande behandling inte innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder genomförts.

Anmälan vid misstanke om kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med lärare och rektorn framkommer att personal på skolan reder ut alla incidenter där en elev kan ha upplevt sig kränkt, men att enbart de incidenter där personalen i samband med denna hantering konstaterar att en kränkning skett anmäls vidare till rektorn och vidare till huvudmannen. Flera lärare uppger att om en personal på skolan får kännedom om att en elev blivit utsatt för kränkande behandling så är rutinen att detta ska anmälas till rektorn. En lärare uppger att hen går via elevens mentor och att mentorn i sin tur ansvarar för att anmäla till rektorn. Samtliga lärare uppger dock i intervju att de först talar med elever som är inblandade i den aktuella incidenten för att reda ut om en kränkning har skett. De uppger att om de då konstaterar att en kränkning skett så anmäls det vidare till rektorn, men annars anmäls inte incidenten. En lärare uppger att det är viktigt att ta reda på om det är en allvarlig händelse eller ett skojbråk. En lärare uppger att om hen upplever att eleven blivit utsatt för en kränkning, även om eleven nekar till detta, så anmäler läraren det vidare till rektorn. Rektorn uppger att skolans rutin är att en

personal som får kännedom om att en elev kan ha upplevt sig utsatt för kränkande behandling ska anmäla detta muntligt till rektorn eller via ett digitalt verktyg. De senaste 12 månaderna har det enligt rektorn skett en sådan anmälan. Vidare uppger rektorn att hen vet att inte alla incidenter där en elev kan ha upplevt sig kränkt anmäls, men att alla incidenter utreds av lärarna.

Rättslig reglering

Enligt 6 kap. 5 § skollagen är lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Vidare framgår av 6 kap. 5 § skollagen att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i skollagen sjätte kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete för att motverka kränkande behandling inte fullt ut uppfyller författningarnas krav. Av Skolinspektionens utredning framgår att lärare reder ut incidenter med eventuella kränkningar mellan elever, men att alla fall då personal får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling inte anmäls till rektorn.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Uppvidinge kommuns verksamhet vid Uppvidinge lärcenter uppfyller inte författningarnas krav fullt ut vad gäller åtgärdsprogrammets innehåll, innehållet i skolenhetens plan mot kränkande behandling samt anmälan vid misstanke om kränkande behandling. Utredningen visar att bristerna avseende innehållet i åtgärdsprogrammen och i planen mot kränkande behandling endast avser formalia. Vad gäller anmälan av kränkande behandling framgår att personalen reder ut incidenter, men att anmälan inte alltid görs till rektorn. Vid en sammantagen bedömning finner Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela Uppvidinge kommun en anmärkning.

Avstående från ingripande

Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I inkommen dokumentation och intervjuer med lärare och rektorn framkommer att det vid skolenheten finns en icke legitimerad obehörig lärare som idag undervisar i matematik samtidigt som det finns en legitimerad och behörig matematiklärare som inte undervisar i matematik. I samband med komplettering anger rektorn och huvudmannen att det finns en planering enligt vilken undervisningen i matematik från höstterminens start 2022 kommer att bedrivas av behörig lärare.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 13 och 17-19 §§ skollagen får endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen. Om det inte finns någon inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan lärare får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Om personen ska användas för att bedriva undervisning under längre tid än sex månader ska huvudmannen först fatta beslut om detta.

Av förarbetena till skollagen framgår att ambitionen ska vara att eleverna alltid undervisas av lärare som har utbildning för den undervisning som de bedriver (prop. 2009/10:165, s. 262).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med att se till att undervisning bedrivs av legitimerade och behöriga lärare inte fullt ut uppfyller författningarnas krav. Av Skolinspektionens utredning framgår att undervisningen i matematik i nuläget bedrivs av en icke legitimerad obehörig lärare samtidigt som det vid skolenheten finns tillgång till en legitimerad behörig matematiklärare.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med lärare och rektorn framkommer att det finns elever vid skolenheten som har behov av studiehandledning på modersmålet i språket pilipino, men som inte får det. Lärare uppger i intervju att det finns elever som har behov av studiehandledning på modersmålet i språken pilipino och ukrainska men som inte får det utan istället får studiehandledning på engelska. I samband med komplettering uppger representant för huvudmannen och rektorn att eleven som uppgavs ha ukrainska som modersmål idag får studiehandledning digitalt, på distans, i ryska, vilket är det språk som eleven talar i hemmet och är mest bekväm i. Vad gäller pilipino uppger representanten för huvudmannen att de vid två tillfällen annonserat efter studiehandledare i pilipino, men då inte fått några sökande alls. Vidare uppger representanten för huvudmannen att eleven från höstterminens start 2022 kommer att få studiehandledning i pilipino digitalt, på distans.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 4 § skolförordningen (2011:185) framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. En elev som ska erbjudas modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än modersmålet får ges studiehandledning på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl. Studiehandledning enligt första eller andra stycket får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Uppvidinge kommun inte fullt ut uppfyller författningarnas krav avseende studiehandledning på modersmålet. Av Skolinspektionens utredning framgår att det finns någon elev vid skolenheten som har behov av studiehandledning på modersmålet på pilipino men som inte får det i nuläget.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Uppvidinge kommuns verksamhet vid Uppvidinge lärcenter uppfyller i nuläget inte författningarnas krav fullt ut vad gäller att undervisning ska bedrivas av legitimerade och behöriga lärare samt studiehandledning på modersmålet.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtar nödvändig rättelse genom att ha en planering enligt vilken undervisningen i matematik från höstterminens start 2022 kommer att bedrivas av legitimerad och behörig lärare i matematik samt studiehandledning i pilipino från höstterminens start kommer att erbjudas digitalt på distans. Skolinspektionen finner därför skäl att avstå från att ingripa.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med rektorn och samtliga lärare framkommer att om en lärare befarar att en elev inte kommer att nå kunskapskraven ges eleven stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Personal inom elevhälsan uppger i intervju att de, på grund av lärares olika kompetens att ge extra anpassningar, ser en risk att alla elever som befaras att inte nå kunskapskraven inte ges extra anpassningar. Samtidigt uppger personal inom elevhälsan att de inte känner till några elever som idag inte får sitt behov av extra anpassningar tillgodosett.

När rektorn får bemöta elevhälsans uppgifter uppger rektorn att alla lärare ger stöd i form av extra anpassningar och att alla elever i behov av stöd i form av extra anpassningar ges sådant stöd inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Rättslig reglering

Enligt 3 kap. 5 § skollagen ska en elev skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen om det inom ramen för undervisningen, genom resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, och inte annat följer av 3 kap. 7 § skollagen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår inte att Uppvidinge kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller extra anpassningar. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan till rektorn då extra anpassningar inte räcker till

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med rektorn och samtliga lärare framkommer att lärare som befarar att elever inte kommer att nå kunskapskraven trots stöd i form av extra anpassningar anmäler detta till rektorn. Personal inom elevhälsan uppger i intervju att de ser en risk att inte alla sådana fall, anmäls till rektorn på grund av att ämneslärare och mentorer kan vara oense om elevers behov. Samtidigt uppger personal inom elevhälsan att de inte känner till att det i nuläget finns elever som inte blivit anmälda till rektorn då lärare befarat att extra anpassningar inte räcker. När rektorn får bemöta elevhälsans uppgifter uppger rektorn att både ämneslärare och mentorer anmäler behov av extra anpassningar till hen och att alla fall anmäls.

Rättslig reglering

Enligt 3 kap 7 § skollagen ska det anmälas till rektorn om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår inte att Uppvidinge kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller anmälan till rektorn då extra anpassningar inte räcker till. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Samråd med elevhälsan vid utredning om särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med rektorn, samtliga lärare och personal inom elevhälsan samt inkommen dokumentation framkommer att utredning av en elevs behov av särskild stöd sker i samråd med elevhälsans olika professioner.

Rättslig reglering

Vid utredning av en elevs behov av särskilt stöd ska samråd ske med elevhälsan enligt 3 kap. 7 § skollagen, om det inte är uppenbart obehövt.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslut om åtgärdsprogram efter utredning och information om överklagande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I inkommen dokumentation och intervjuer med personal inom elevhälsan och rektorn framkommer att efter varje utredning av en elevs behov av särskilt stöd fattar rektorn beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller beslut att inte utarbeta ett åtgärdsprogram. Vidare framkommer att eleven och elevens vårdnadshavare underlättas om innehållet i beslutet och hur det kan överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd.

Rättslig reglering

Enligt 3 kap. 9 § skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Om en utredning enligt 3 kap. 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Enligt 28 kap. 16 § skollagen får beslut av en rektor i fråga om ett åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § skollagen överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd. Enligt 29 kap. 10 § skollagen och 33 § förvaltningslagen (2017:900) ska eleven och elevens vårdnadshavare underlättas om det fullständiga innehållet i beslutet och om hur man överklagar beslutet.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Huvudmannens plan för Introduktionsprogrammen samt individuella studieplaner

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation och intervjuer med rektorn, lärare och elever framkommer att utbildningen på introduktionsprogrammen vid skolenheten följer en plan för utbildningen som beslutats av huvudmannen som innehåller uppgifter om utbildningens syfte, huvudsakliga innehåll och längd. Vidare framkommer det att varje elev har en individuell studieplan.

Rättslig reglering

Enligt 17 kap. 7 § skollagen ska utbildningen på ett introduktionsprogram följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. Utbildningsplanen ska innehålla uppgifter om utbildningens syfte, huvudsakliga innehåll och längd. För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan.

Enligt 1 kap. 7 § gymnasieförordningen ska en individuell studieplan bland annat innehålla uppgifter om vilken studieväg eleven går, de val av kurser som eleven har gjort, övriga kurser som ingår i elevens program och när det är aktuellt elevens studier i grundskolans ämnen. För en elev som går ett introduktionsprogram ska den individuella studieplanen dessutom innehålla uppgifter om utbildningens mål och längd, delar av kurser, annan yrkesinriktad utbildning, praktik och andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen samt, när det är aktuellt, det yrkesområde som utbildningen inriktas mot.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Introduktionsprogrammets innehåll

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med rektorn, samtliga lärare och flera elever samt av den inkomna dokumentationen framkommer att utbildningen på introduktionsprogrammen individuellt alternativ och språkintrödnation utformas utifrån elevernas behov och förutsättningar och innehåller undervisning i grundskoleämnen, exempelvis svenska som andraspråk, och kurser i gymnasieämnen. Vad gäller bedömning av nyanlända

elevens kunskaper uppger en elev i intervju att hen inte blev kartlagd då hen började på språkintröduktion på skolan som nyanländ. Eleven uppger att hen direkt placerades i den lägsta gruppnivån på grund av avsaknad av tidigare skolerfarenhet. I inkommen komplettering anger rektorn att alla elever kartläggs av undervisande lärare, men att det kan hända att en elev först får börja i en grupp och sedan kartläggas och undervisningen anpassas sedan efter kartläggningen.

Rättslig reglering

Enligt 6 kap. 6 § gymnasieförordningen ska utbildningen inom introduktionsprogrammet individuellt alternativt utformas utifrån elevens behov och förutsättningar. Utbildningen får innehålla grundskoleämnen som eleven saknar godkända betyg i. Den får även innehålla hela eller delar av kurser i gymnasieämnen. Om eleven har förutsättningar för att läsa hela eller delar av kurser i gymnasieämnen ska utbildningen också innehålla sådana. Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling får ingå i utbildningen.

Enligt 6 kap. 7 § gymnasieförordningen ska bedömning av nyanlända elevens kunskaper göras i enlighet med de bestämmelser som finns i 17 kap. 14 a § skollagen, när en elev tas emot till språkintröduktion. Huvudmannen ska fortlöpande bedöma elevens kunskapsutveckling för att eleven så snart som möjligt ska komma vidare i sin utbildning. Det är Statens skolverk som meddelar föreskrifter om underlag för bedömning av en elevs kunskaper enligt 17 kap. 14 a § skollagen.

Enligt 6 kap. 8 § gymnasieförordningen ska utbildningen inom Introduktionsprogrammet språkintröduktion innehålla undervisning i grundskoleämnena svenska eller svenska som andraspråk, i övrigt ska språkintröduktion utformas utifrån de bedömningar som ska göras enligt 7 § i gymnasieförordningen och innehålla de ämnen och kurser som eleven behöver för sin fortsatta utbildning. Utbildningen får innehålla grundskoleämnen som eleven inte har godkända betyg i och kurser i gymnasieämnen. Undervisning i enbart grundskoleämnen svenska eller svenska som andraspråk kan bedrivas under en kort inledande period. Språkintröduktion får kombineras med kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare och motsvarande utbildning vid folkhögskola enligt 24 kap. skollagen. Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling får ingå i utbildningen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslut om betyg när lärare är obehörig

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare och rektorn framkommer att betyg sätts av den personalen som bedriver undervisningen. Vidare uppger lärare och rektorn att när en lärare inte är legitimerad sätts betyg av en legitimerad lärare tillsammans med den undervisande läraren.

Rättslig reglering

Enligt 3 kap. 16 § skollagen ska betyg beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utfärdande av gymnasieintyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med rektorn och inkommen komplettering framkommer att rektorn utfärdar gymnasiebetyg när en elev på introduktionsprogram har nått målen för utbildningen enligt sin individuella studieplan. Vidare framkommer i intervju med lärare och rektorn att när en elev inte når målen med sin utbildning så får eleven en sammanställning av vilka delar av utbildningen eleven har fullföljt jämfört med sin individuella studieplan.

Rättslig reglering

Enligt 8 kap. 21 § gymnasieförordningen ska en elev som nått målen för utbildningen på ett introduktionsprogram enligt sin individuella studieplan få ett gymnasieintyg som utfärdas av rektorn och visar vilken utbildning eleven har fått. Intyget ska innehålla uppgifter om; utbildningens mål, samtliga betyg som eleven har fått, andra insatser som har ingått i den individuella studieplanen och när det är aktuellt, det yrkesområde som utbildningen har inriktats mot.

Enligt 8 kap. 22 § gymnasieförordningen ska en elev som avbryter sin utbildning på ett introduktionsprogram eller inte når målen för utbildningen enligt sin individuella studieplan få en sammanställning av vilka delar av utbildningen eleven har fullföljt jämfört med sin individuella studieplan.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med samtliga elever och lärare framkommer att det råder god studiero på skolan, något som även observerades av Skolinspektionen under skolbesöket. I intervjuer med lärare framkommer det att lärare diskuterar samvaron med eleverna i de egna grupperna och lärare ger exempel på flera regler som tagits fram tillsammans med eleverna. I dessa intervjuer framkommer vidare att lärarna tillsammans med eleverna utvecklar regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen, men att alla elever inte känner till dessa regler. I intervjuer med elever exempel på sådana klassrumsregler.

Rättslig reglering

I läroplanen för gymnasieskolan anges att läraren tillsammans med eleverna ska diskutera och utveckla regler för arbetet och samvaron i gruppen (Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 2.2 Normer och värden).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår inte att Uppvidinge kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anställning av icke-legitimerad personal utan tidsbegränsning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med rektorn och inkommen dokumentation framkommer att det finns tre lärare som idag är anställda utan tidsbegränsning vid skolenheten men som saknar lärarlegitimation. Rektorn uppger i intervju att två lärare är anställda som yrkeslärare med behörighet inom sitt ämne. Den tredje läraren anställdes utan tidsbegränsning mer än tio år tillbaka i tiden av dåvarande rektor. Rektorn uppger vidare i intervju att man idag kontinuerligt söker legitimerad personal till skolan.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 20 § skollagen framgår att endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. Den som inte har legitimation som lärare får dock anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa i modersmål eller i ett yrkesämne i bland annat gymnasieskolan. Det gäller dock bara om det saknas sökande som har legitimation, den sökande har tillräcklig kompetens för att undervisa i ämnet, och det finns skäl att anta att den sökande är lämplig att bedriva undervisningen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår att det finns en lärare som är anställd tillsvidare utan att någon undantagsbestämmelse är tillämplig. Då det även framgår av utredningen att denna anställning skedde för mer än tio år sedan, gör Skolinspektionen bedömningen att Uppvidinge kommun inte bryter mot bestämmelserna när det gäller anställning av icke legitimerad personal. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Tillgång till elevhälsan

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med rektorn, lärare, personal inom elevhälsan och elever samt inkommen dokumentation framkommer att det inom skolenheten finns tillgång till elevhälsans samtliga kompetenser och att alla elever erbjuds ett hälsobesök.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 25 § skollagen ska det för eleverna i gymnasieskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Av 2 kap. 27 § skollagen framgår vidare att varje elev i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska erbjudas minst ett hälsobesök som innefattar en allmän hälsokontroll.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studie- och yrkesorienterad verksamhet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med elever, lärare, personal inom elevhälsan och rektorn framkommer att det finns en studie- och yrkesvägledare anställd på skolan och att elever ges vägledning inför framtida val av utbildnings- och yrkesverksamhet.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 29 § skollagen ska elever i gymnasieskolan ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Av läroplanen för gymnasieskolan framgår att rektorn har ett utpekat ansvar för att studie- och yrkesvägledningen organiseras så att eleverna får information om och vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför val av framtida utbildning och yrke (Lgy 11, 2.6 Rektorns ansvar).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Mentor

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med elever, lärare och rektorn framkommer att varje elev har en mentor som följer elevens kunskapsutveckling och studiesituation. Det framkommer även att mentorn kontaktar berörd personal så som andra lärare, personal inom elevhälsan eller studie- och yrkesvägledare när eleven behöver vidare stöd.

Rättslig reglering

Enligt 5 kap. 19 § gymnasieförordningen ska varje elev ha en mentor. Mentors uppgift är att följa elevens kunskapsutveckling och studiesituation med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet. Mentorn ska särskilt uppmärksamma tecken på att eleven kan behöva stöd och i så fall skyndsamt informera berörd skolpersonal.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av Johanna Tinghammar Bruck

Selma Gusic har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även Ulrika Bohlin och Johanna Oskarsson Abrahamsson medverkat.

På Skolinspektionens vägnar

X Johanna Tinghammar Bruck

Beslutsfattare
Signerat av: Johanna Tinghammar Bruck

X Selma Gušić

Föredragande
Signerat av: Selma Gusic

I ärendets slutliga handläggning har även Ulrika Bohlin och Johanna Oskarsson Abrahamsson medverkat.